

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 1P/150/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5618202367
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2020:5618202367.17

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš sudkyňou JUDr. Katarínou Podhorcovou vo veci starostlivosti o maloletú D. Y., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom N.. S.. I. XXX/XX, W. R., bytom pri otcovi, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, dieťa matky Z. H.Š., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom I. Ž., t. č. bytom Z. H. XX, M., zastúpenej Advokátskou kanceláriou SLAMKA & Partners s.r.o., so sídlom Radlinského 1735/29, Dolný Kubín, IČO: 50 120 000, a otca G. Y., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom L. XXX, okres Liptovský Mikuláš, zastúpeného advokátkou JUDr. Ing. Ivanou Kožákovou, so sídlom Garbiarska 905, Liptovský Mikuláš, v konaní o návrhoch rodičov na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, takto

rozhodol:

I. Maloletá D. Y., nar. XX. X. XXXX, sa z v e r u j e do osobnej starostlivosti matky.

II. Obidvaja rodičia sú o p r á v n e n í maloletú zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach.

III. Otec j e p o v i n n ý prispievať na maloletú výživným vo výške 150,- eur mesačne, vždy do 15. dňa každého kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky maloletej, počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Otec j e o p r á v n e n ý stykať sa s maloletou v každom párnom týždni, vždy od štvrtka od 16.00 hod. do nedele do 16.00 hod., a v každý nepárny týždeň od stredy od 15.30 hod. do štvrtka do 16.00 hod., pričom otec je povinný zabezpečiť dochádzku maloletej do školského/predškolského zariadenia, ktoré maloletá obvykle navštevuje. Otec si maloletú prevezme pred stykom v mieste bydliska matky, a po ukončení styku maloletú odovzdá matke v mieste bydliska matky.

V. Rodičia ďalšiu úpravu styku s maloletou nenavrhujú.

VI. Matka j e p o v i n n á maloletú na styk s otcom riadne pripraviť a styk otca s maloletou umožniť.

VII. Rodičia sú povinní navzájom sa informovať o prekážkach brániacich v styku otca s maloletou najneskôr do 24 hodín pred úpravou styku.

odôvodnenie:

1. Otec podal na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 27. 8. 2018 návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej D. Y., nar. XX. X. XXXX, vedený pod sp. zn. 1P/150/2018. Dňa 31. 8. 2018 podala matka na Okresný súd Liptovský Mikuláš návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej D. Y.Š., nar. XX. X. XXXX, ktorý bol zaevidovaný pod sp. zn. 9P/104/2018. Uznesením sp. zn.

1P/150/2018 zo dňa 3. 9. 2018 boli návrhy rodičov spojené na spoločné konanie, ktoré sa vedie pod sp. zn. 1P/150/2018. Neodkladným opatrením Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 1P/150/2018 zo dňa 27. 9. 2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8CoP/59/2018 zo dňa 19. 12. 2018, právoplatným dňa 9. 1. 2019, bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti otca, do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Uznesením tunajšieho súdu sp. zn. 1P/150/2018 zo dňa 6. 11. 2019 v spojení s uznesením odvolacieho súdu č. k. 9CoP/67/2019-318 zo dňa 9. 1. 2020, právoplatným dňa 21. 1. 2020, bola matka zaviazaná prispievať na výživu maloletej sumou 50,- eur mesačne k rukám otca, do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

2. Podstatou odôvodnenia návrhu otca bolo jeho tvrdenie, že od januára 2018 do 26. 8. 2018 bola dcéra u neho, matka ju chodila navštevovať asi raz za týždeň, potom návštevy prestali, za dcérou nebola aj jeden a pol mesiaca. Zobrala ju na niekoľko hodín, dlhšie s ňou neostala, údajne musela ísť do práce. On mal informácie, že nepracovala. Za posledného jeden a pol mesiaca trávila dcéra u matky týždeň, potom týždeň u neho. Popri tom matke celý čas pravidelne posielal rodičovský príspevok, ktorý bol vyplácaný na jeho účet, poberateľkou je matka. Dcéru prihlásil do jaslí, tieto navštevovala v čase podania návrhu nepravidelne. Všetky poplatky platil on. Zmenu rodičovského príspevku na štátny príspevok na starostlivosť o dieťa neriešili. V ďalších tvrdeniach otec uvádzal, že od januára 2018 sa matka štyrikrát presťahovala na rôzne adresy. Písala mu na sociálnu sieť, že ju jej bývalý priateľ prenasleduje, chcel ju zbiť, berie drogy. V súčasnosti sú spolu. Od známych zistil, že sa často hádajú, bijú. Dcéra býva toho svedkom, často plače. Matka si od neho viackrát požičala peniaze, vtedy musel ísť po dcéru. Keďže mu nepovedala, kde býva, dcéru vyzdvihuje v Ružomberku pri nákupnom centre alebo pri hlavnej pošte. Približne pred dvomi týždňami mu matka napísala, že mu dcéru nedonesie, lebo má posledné peniaze, dcéru si môže prísť pozrieť. Počas spolunažívania mala matka kožné problémy, vyrážky sa preniesli i na dcéru. Kožná lekárka zistila, že majú svrab. Keď bola dcéra prechladnutá, poslal s ňou matku ku lekárke, avšak napokon s ňou musel lekárku navštíviť on. Rovnako to matka neriešila, keď dcéra mala zapálené oči, hnislali jej. Opäť to riešil u lekárky on, predpísala jej očné kvapky, antibiotiká. V ďalšom období, keď sa dohodli ku dňu 26. 8. 2018, že mu matka dcéru prinesie, dohodu nespĺnila, povedala, že nevie, kedy ju prinesie. Vyčítala mu, že sa o malú nestará, že jej nestrihá nechty, že jej dáva jesť iba pizzu a hranolky. Rozhodla sa, že mu dcéru nevráti, že ostáva pri nej, a on ju do súdu neuvidí. Potom zmenila svoje rozhodnutie, povolila mu prísť na návštevu, ale len pod jej dozorom. Tiež ho obvinila, že malú bije, čo však nie je pravda. On sám odporučil matke vyhľadať lekára, aby pozrel, či má na tele nejaké modriny. On má podozrenie, že matku napáda jej priateľ, a teda má obavy, že môže napádať aj ich dcéru. V domácnosti matky cítiť cigaretový dym. On sa vie o dcéru zodpovedne postarať, vykonáva všetky domáce práce. Pracuje na zmeny, so starostlivosťou o dcéru mu pomáha jeho matka, s ktorou bývajú v spoločnej domácnosti. Ide o jednoizbový byt patriaci jeho matke. On uhrádza všetky náklady na maloletú, oblečenie, zdravotnú starostlivosť a pod., matka mu neprispieva na nič. Navrhuje maloletú zveriť do svojej osobnej starostlivosti s tým, že obidvaja rodičia budú oprávnení maloletú zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach. Matku žiadal zaviazat' prispievať na výživu dcéry minimálnym výživným, od právoplatnosti rozsudku.

3. Matka svoj návrh úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej D. odôvodnila tým, že zo spoločnej domácnosti odišla od otca v marci 2017. Dôvody pramenili v stálych hádkach s otcom dieťaťa, tento jej nepomáhal v domácnosti, prednejší mu bol pes, než jeho dcéra. Dokonca sa stalo, že dcéru odsunul a prítúlil si k sebe psa. Nepomáhal jej s výchovou dcéry, na všetko bola sama, on ju vždy len skritizoval, keď nestihla niečo urobiť. Raz ju i fyzicky napadol. Od januára 2018 sa s ním dohodla, že dcéra bude bývať nejaký čas s otcom, v ubytovni v Ružomberku, kde mala zabezpečenú len jednu izbu v nevyhovujúcich podmienkach, s dcérou nemohla byť. Chcela pre ňu to najlepšie, preto sa tak rozhodla. Dohoda bola, že dcéra bude u otca, kým si nenájde podnájom. Pracovala v dvoch robotách, robila všetko preto, aby dcéra mohla bývať s ňou. Počas obdobia, ako dcéra bývala so svojim otcom, mala o ňu záujem, navštevovala ju každú stredu a nedeľu, a keď mohla, brávala si ju i na víkend. Trvalo to štyri mesiace. Našla si podnájom s priateľom, s ktorým žijú v jednej domácnosti. Ide o štvorizbový zariadený byt. Dcéra tam má všetko, čo potrebuje. Keď už mala normálne bývanie, s otcom sa dohodli, že si budú dcéru striedať po týždni. Fungovalo to dva mesiace. Po dvoch mesiacoch sa rozhodla, že dcéra bude bývať u nej, lebo vždy, keď s ňou chcela tráviť víkend, alebo ísť s ňou na výlet, otec jej to neumožnil, vždy sa na niečo vyhovoril. On býva v jednoizbovom byte s jeho matkou, aj so psom (stafordom). Keď bývala dcéra u otca, na týždeň chodila do jaslí, kde bola od rána do 16.00 hod., kým bol otec v práci. Jeho matka jej povedala, že keď otec vyzdvihne dcéru z jaslí, zanesie ju domov, potom ide preč a o malú sa stará jeho matka. Dcéru jej odovzdával v takom stave, že mala špinavé neostrihané nechty, nemala vyčistené

uši, nebola najedená. Matka má problém, aby ju presvedčila zjesť varené jedlo, pretože je zvyknutá jesť pizzu a hranolky. Keď chcela ísť na dovolenku s dcérou do zahraničia, otec odmietol dať súhlas. Za celý čas, ako fungovala striedavá osobná starostlivosť, chodievala po dcéru ona, vždy ju odniesla i späť v dohodnutý čas. Odovzdávala ju matke otca, keďže ten nikdy nebol doma. Jedenkrát, keď nemala dcéru ako priniesť, na požiadanie prišiel otec, avšak stiahol si 20,- eur z rodičovského príspevku, ktorý v tom čase chodil na jeho účet a pravidelne jej ho posielal. Následne si bola rodičovský príspevok a rodinné dávky prehlásiť na svoj účet. Rodinné dávky dovtedy poberal otec, ale neodovzdával jej ich. Kvôli tomu, že jej viackrát odmietol dcéru vrátiť, aj napriek tomu, že boli dohodnutí, bola nútená trikrát volať políciu. Dokonca sa stalo, že jej dcéru nevrátil, aj keď to prisľúbil pred policajtm. Ona má obavy znovu dcéru otcovi odovzdať, pretože sa bojí, že dohodu opäť nedodrží a nevráti jej ju. Vždy, keď dohodu nedodržel, po dcéru si išla sama. Poslednýkrát, keď si prišla po ňu, vo dverách začala na ňu kričať otcova matka a urobila z nej nezodpovednú, nestarajúcu sa matku. V návrhu ďalej matka uviedla, že v súčasnosti nevidí dôvod, prečo by si mali s otcom D. striedať, keď otec aj tak nemá čas starať sa o ňu cez týždeň, a dieťa je od rána do 16.00 hod. v jasliach. Navrhla maloletú zveriť do jej osobnej starostlivosti a otca zaviazat' prispievať na jej výživu sumou 150,- eur mesačne.

4. Dňa 27. 9. 2018 rozhodol Okresný súd Liptovský Mikuláš o nariadení neodkladného opatrenia, na základe ktorého bola maloletá dočasne zverená do osobnej starostlivosti otca. Návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala zverenia maloletej do jej osobnej starostlivosti a úpravy styku otca s maloletou, súd zamietol. Podstatnými dôvodmi rozhodnutia súdu boli skutočnosti preukázané v danom štádiu konania. Na základe vtedy preukázaných skutočností súd dospel k záveru, že návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia bol dôvodný. Preukázané bolo, že vzťahy medzi rodičmi boli vážne narušené a dočasná úprava pomerov formou neodkladného opatrenia vo veci zverenia maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov bola nutná predovšetkým v záujme maloletého dieťaťa, tiež v záujme stabilizácie vzťahov medzi rodičmi. V uvedenom období ani jeden z rodičov nemal záujem o zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti, ale o zverenie do svojej osobnej starostlivosti. Osvedčené bolo, že osobnú starostlivosť o maloletú v tom čase vykonával otec za pomoci svojej matky, približne od januára do júna 2018. Matka neosvedčila svoje tvrdenia týkajúce sa zanedbávania starostlivosti o dieťa zo strany otca, ani na podporu svojich tvrdení nepredložila žiadne listinné dôkazy. Situácia matky v danom období, sťahovanie, neusporiadaný, resp. neprehľadný vzťah s priateľom, predstavovali riziká potenciálne ohrozujúce zdravý vývoj a výchovu maloletej. Matka v danom čase neuviedla žiadne zásadné skutočnosti, ktoré by odôvodňovali potrebu iného rozhodnutia vo veci osobnej starostlivosti o maloletú. V odôvodnení uznesenia súd tiež konštatoval, že pokiaľ nebude vykonané potrebné dokazovanie a rozhodnutie vo veci samej, je v záujme zachovania stability pri poskytovaní starostlivosti o maloleté dieťa, nevyhnutné zachovať podmienky, na ktoré maloleté dieťa bolo dlhodobejšie zvyknuté. Vo veci bude vykonané potrebné dokazovanie a následne po vyhodnotení dôkazov rozhodne súd v súlade so záujmami maloletej. Na základe odvolania podaného matkou proti uvedenému rozhodnutiu súdu, rozhodol Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 8CoP/59/2018-117 zo dňa 19. 12. 2018 potvrdením uznesenia okresného súdu s konštatovaním, že niet pochybností o správnosti záveru súdu, že z hľadiska rozhodujúceho kritéria, ktorým je záujem maloletého dieťaťa, je za súčasného stavu vhodnejšie doterajšie výchovné prostredie u otca, v ktorom dieťa strávilo podstatnú časť svojho života, a počas ktorého neboli zistené nedostatky v jeho starostlivosti. Matka, aj podľa odvolacieho súdu, neosvedčila svoje tvrdenia týkajúce sa zanedbávania starostlivosti o dieťa zo strany otca, a teda také zásadné skutočnosti, ktoré by odôvodňovali potrebu zverenia dieťaťa do jej osobnej starostlivosti. Výhrada matky dieťaťa v odvolaní ohľadom viaczmenného zamestnania otca bola nedôvodná, lebo tento vedel zabezpečiť starostlivosť o dieťa aj v uvedenom čase, a to za pomoci jasí, či svojej matky. Ostatné ňou uvádzané skutočnosti, ktoré boli otcom popierané, by mali byť z hľadiska objektívnosti preskúmané vo veci samej. Za tým účelom bude nevyhnutné vykonať dokazovanie zo strany súdu prvej inštancie, kto z rodičov má lepšie osobnostné predpoklady, ako aj schopnosti zabezpečovať plnohodnotnú starostlivosť a výchovu maloletého dieťaťa. Až meritórne rozhodnutie vo veci samej môže vniesť do právnych vzťahov účastníkov stabilitu, keď sa rozhodne, aké bude výchovné prostredie dieťaťa, ako sa druhý z rodičov, ktorému dieťa nebude zverené do osobnej starostlivosti, bude podieľať na realizácii rodičovských práv a povinností. Pokiaľ matka dieťaťa považovala v odvolaní za nutné, aby sa pokračovalo v doterajšom styku maloletého dieťaťa s oboma rodičmi, napr. formou týždenných osobných starostlivostí u oboch rodičov dieťaťa, odvolací súd poukázal na vyjadrenie kolízneho opatrovníka dieťaťa, podľa ktorého, napriek tomu, že rodičia sa vzájomne obviňujú a poukazujú na nedostatky v starostlivosti o maloletú, táto trávi čas u otca aj u matky a rodičia sa v danom čase vedeli na tom dohodnúť. Okrem toho, pre prípadné zverenie dieťaťa do striedavej

osobnej starostlivosti v danom čase neboli, a ani nemohli byť zisťované predpoklady v tom, či je takýto spôsob starostlivosti o dieťa vhodný, a najmä, či je v záujme maloletého dieťaťa, keď súd pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia nezisťuje všetky skutočnosti. Nakoľko návrhu matky dieťaťa na nariadenie neodkladného opatrenia nebolo vyhovené, nebol dôvod k predbežnej úprave výživného v nevyhnutnom rozsahu. Otec dieťaťa sa takejto úpravy v rámci navrhovaného neodkladného opatrenia nedomáhal.

5. V ďalšom konaní, bezprostredne po rozhodnutí nadriadeného súdu, rozhodol súd prvej inštancie dňa 24. 1. 2019 o zamietnutí návrhu matky na zrušenie nariadeného neodkladného opatrenia, poukazujúc na najlepší záujem maloletého dieťaťa, a taktiež na nedávno vyslovený právny názor odvolacieho súdu, potvrdzujúci rozhodnutie súdu prvej inštancie o dočasnom zverení maloletej do osobnej starostlivosti otca.

6. Na základe ďalšieho návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia súd rozhodol uznesením č. k. 1P/150/2018-296 zo dňa 6. 11. 2019 o povinnosti matky prispievať na výživu maloletej vo výške 50,- eur mesačne, vždy do 15. dňa každého kalendárneho mesiaca vopred k rukám otca dieťaťa. Súd zamietol v danom štádiu návrh otca na určenie vyššieho výživného, požadovaného v sume 150,- eur mesačne.

7. Na pojednávaní dňa 9. 4. 2019 každý z rodičov navrhol prostredníctvom svojho právneho zástupcu zveriť maloletú do svojej osobnej starostlivosti. Zástupkyňa otca poukázala na stabilizáciu pomerov maloletej u otca, keď zmena osobnej starostlivosti by nebola v jej prospech. Na prostredie u otca je maloletá zvyknutá, toto považuje za domov, a bydlisko matky označuje stále len pojmom „domov ku maminke“. Otec vyjadril obavy o citový, duševný vývoj maloletej, v prípade zmeny osobnej starostlivosti, vzhľadom k tomu, že z jeho pozorovania vyplýva, že maloletá je spokojná v režime poskytovania osobnej starostlivosti u neho.

8. Zástupkyňa matky poukázala na skutočnosť, že dieťa je šťastné u matky, nie je dôvod, aby žilo u otca, keďže prvoradou úlohou je vychovať zdravé a šťastné dieťa. Dieťa má vychovávať predovšetkým matka, zvlášť v útlom veku, kedy je na matku silnejšie citovo naviazané. Vzhľadom k tomu, že maloletá má dobré vzťahy s obidvomi rodičmi, dokáže sa prispôbiť každému prostrediu, avšak to, čo dáva dieťaťu matka, jej otec nenahradí. Matka sa nebráni tomu, aby sa dcéra s otcom stretávala. Navrhujú, aby obidvaja rodičia zastupovali maloletú a spravovali jej majetok v bežných veciach, a aby bol otec zaviazaný prispievať na jej výživu sumou po 150,- eur mesačne.

9. Otec maloletej po zákonom poučení účastníka konania vyjadril nesúhlas s návrhom matky, poukazujúc na nedostatky v jej postoji, keď podľa jeho vyjadrení, matka o maloletú za dlhé obdobie od januára 2018 nejavila dostatočný záujem o dcéru. Ona sama ho žiadala, aby si dcéru nechal, keď bývala na ubytovni, kde z bezpečnostných dôvodov deti nemohli byť. Vtedy jej povedal, že s jej návrhom nemá problém, dcéru si nechá, ale že bude bývať u neho. Matka často menila ubytovne, chodievala si po dcéru cez víkendy, aj cez týždeň. Asi v marci 2018 sa na dva mesiace odmlčala, neozvala sa. Keď sa s ňou pokúšal skontaktovať, nedvíhala telefón. Ozvala sa po dvoch mesiacoch, po dcéru chodievala na pár hodín, potom i na víkendy. V apríli 2018 začala dcéra navštevovať jasle, aby vykryli dobu, kedy je on a jeho matka v práci. D. matka bola opäť nespokojná, vravela, že dcéra je na jasle ešte malá. Sama vtedy pracovala. Spomína si, že keď si v danom období dcéru vzala, o dva dni mu povedala, že musí ísť do práce, preto šiel po ňu späť. Nechcela mu povedať, kde býva. V predchádzajúci rok navrhla striedavú osobnú starostlivosť, on s tým súhlasil, ale všimol si, že po návrate od matky je dcéra nesvoja. Keď niečo rozliala, rozplakala sa, pričom predtým takéto reakcie nemávala, preto nevie, či na ňu niekto kričal, alebo z čoho mala strach. Tiež mu dcéra vravela „mama kričí, mama bije“. Nevedel, do akej miery má venovať pozornosť takémuto vyjadreniu, lebo stáva sa, že pokričí aj on. Matky sa na to pýtal, povedala, že sem-tam pokričí. Dcéra sa v noci strhávala zo sna, bola akoby vystrašená, on ju pohladkal, upokojil ju. Matka ho potom obvinila, že dcére dáva fastfoodovú stravu, a že ju bije, toto však on popiera. Sám navrhol, aby si matka vyžiadala lekársku správu, či niečo nie je v poriadku. V auguste 2018 sa matka rozhodla, že dcéra ostane u nej, on to však neakceptoval. Keď sa dohodli na tom, že bude s dcérou (otec) niekedy v kontakte, napriek dohodnutému termínu mu dcéru vrátila o týždeň neskôr. On podal návrh na zverenie dcéry do jeho osobnej starostlivosti na základe toho, že dcéra bola nervózna, plakala, matka mu nechcela povedať, kde býva. Dcéra mu bola dočasne zverená. Umiestnili ju do materskej školy, prispôbil si zmeny v práci, nerobí už poobedné. V starostlivosti mu pomáha jeho matka, v práci mu vyšli v ústrety. Matka sa následne vyjadrila, že je nespokojná, že dcéra chodí do materskej školy, s tým,

že je ešte malá. Povedal jej, že deti v jej veku chodia do materskej školy, a že jej to prospieva. Dcéra si prešla obdobím, keď byvala častejšie chorá. Matka povedala, že s ňou bude ona, s čím však nesúhlasil. V novembri 2018 ochorela s podozrením na streptokokovú angínu, bol s ňou vtedy v nemocnici tri dni. On vidí na dcére za posledné dva mesiace, že je šťastná, zvykla si na systém stretávania sa s matkou, u neho je skoro dva týždne a u mamy štyri dni. Keď je dcéra s ním, matku nespomína. Keď sa jej opýta, ako bolo u mamy, je ticho, niekedy povie, že mama kričí. Nie je si istý, či matka dcéru neovplyvňuje. Za vykonštruované považuje vyjadrenia matky, že dcéra nevie, ako má na neho reagovať, a že ju bije. On býva s dcérou a svojou matkou v jednoizbovom byte v Liptovskom Hrádku. Dcéra navštevuje materskú školu v Liptovskom Jáne, pretože v Liptovskom Hrádku nebolo voľné miesto, a do Liptovského Jána to nie je ďaleko. V byte býva s nimi i pes, s výnimkou období, keď sa zdržiava na stavbe u krstného syna. Keď preveroval bytové podmienky u matky, vyzeralo to, že sú vhodné. Niekedy sa stalo, že sa dohodli s matkou, že pôjde po dcéru do škôlky, avšak nedodržala to, ale avizovala mu to včas, napr. ráno alebo poobede. Nevie, aký režim má dcéra u matky, ani stravovacie návyky. Ak býva dcéra niekedy mrzutá, keď po ňu príde, je to za situácie, keď sa u matky práve zobudila, alebo ju možno matka ovplyvňuje, nevie si to vysvetliť. Pokiaľ ide o návrh matky na striedavú osobnú starostlivosť v minulom období, súhlasil s tým. Podľa neho u dcéry pominulo obdobie plačlivosti, je spokojná. Keď sa vráti zo škôlky, teší sa. V prípade potreby chodievala s ňou k lekárovi on. Raz, keď dcére nafúkalo do očí a odporúčal jej, aby jej kúpila kvapky, a ak by to neprešlo, nech ide ku lekárovi. Kvapky jej kúpila, ale u lekára nebola. Na ďalší deň musel ísť s dcérou ku lekárke on, oči mala zlepené, akoby hnisavé. Matka bola s dcérou i na trojročnej prehliadke.

10. Matka na pojednávaní dňa 9. 4. 2019 vyjadrila nesúhlas s viacerými tvrdeniami otca. Poukázala na dohodu z januára 2018 medzi ňou a otcom o tom, že dočasne, kým si nájde primerané ubytovanie, sa o dcéru na nejaký čas postará otec. Našla si dve práce, aby získala ubytovanie čo najskôr, a dcéru si zobrala k sebe. S otcom mala dohodu, že dcéra bude vyrastať pri nej a svedkom bol aj jej terajší manžel. Nikdy sa nestalo, že by dcéru nevidela dva mesiace, chodievala za ňou pravidelne, každú stredu a nedeľu. Ak sa jej to nepodarilo, prišla o pár dní neskôr. Otec jej nikdy nemusel volať, alebo ju prosiť, aby dcéru prišla pozrieť. Ubytovanie s manželom si našli v máji 2018 a bývajú tam doteraz. Bola vtedy na rodičovskej dovolenke, chcela sa starať o dcéru, ale jej otec jej to neumožnil. V danom období už nepracovala, čakala druhé dieťa. Otcovi oznámila i presnú adresu bývania. Ponúkla mu i možnosť pozrieť sa, ako dcéra býva, o to však nejavil záujem. Pokiaľ ide o fastfoodové stravovanie dcéry, túto informáciu má od otcovej matky. Z fotografií, ktoré jej otec posielal, ani raz nevidela, že by jedávala u nich za stolom, videla len fotky z pizzou. Ona mala, aj má, stále záujem byť s dcérou častejšie, otec jej to však neumožnil. Chce, aby jej dcéra bola zverená do osobnej starostlivosti. Ku tvrdeniam otca, že dcéra ju nespomína, toto jednoznačne poprela, pretože i otcova matka jej povedala, že maličká sa jej nevie dočkať. Má vytvorené podmienky, aby sa o dcéru mohla starať, žijú v prenajatom štvorizbovom byte. Opäť pracuje od 4. 3. 2019, v tom čase v prevádzke M. T. bar v M., na pozícii barmanka. Niekedy robí krátky týždeň, niekedy dlhý týždeň, niekedy má 14 hodinové zmeny od 10.00 hod. do 24.00 hod., alebo, keď nie je v práci, má celý deň voľno. S vedúcim bola dohodnutá, že keď bude dcéra u nej, bude pracovať len od 10.00 hod. do 15.00 hod., kým jej neskončí škôlka. Materskú školu majú v blízkosti bydliska, rovnako i lekárku. Vzhľadom ku podozreniu, že dcéra má alergiu na psa, chcela vedieť, či bola objednaná na alergiológiu, avšak od lekárky sa dozvedela, že hoci otcovi výmenný lístok na vyšetrenie dala, nebol s ňou. Ona bola s dcérou na trojročnej prehliadke, ostatné prehliadky absolvoval otec, na základe vzájomnej dohody. Do alergiologickej ambulancie sa môžu objednať, s dcérou pôjde ona. Ku sťažnosti otca, že nebola s dcérou, keď mala zapálené oči, vysvetľuje, že bola vtedy sobota, kúpila jej kvapky, za lekárom ísť cez víkend nemohla. Pri telefonáte otec povedal, že s ňou pôjde k lekárovi v pondelok. Podľa nej, dieťa je dosť malé na to, aby bolo odobraté od matky, teraz potrebuje materinskú lásku, a tú jej nevynahradí stará matka. Behanie hore-dole na dcéru nevlýva dobre, maminku hľadá všade, v deke, v loptičke, v mackovi, pri rybičkách, medzi pastelkami. Vidí na nej, že si stále nezvykla, a je to horšie a horšie, preto nesúhlasí ani so striedavou starostlivosťou. Naposledy, keď odovzdávala dcéru otcovi, nechcela ísť. Keď sa jej pýtal prečo, odpovedala, že chce byť s maminkou. Nasľuboval jej vtedy, že pôjdu na koníky a podobne, tak išla dobrovoľne do auta. Matka poprela, že by obvinila otca z toho, žeby dcéru zbil alebo, že by jej urobil modriny, pretože povedala, že to má možno zo škôlky alebo z jaslíčiek. Ani ku otázke pracovníčok sociálky, ako dcéra reagovala, keď ju odovzdávala otcovi, nepovedala viac než to, že to nevedela odhadnúť, pretože bola ospalá.

11. Obidvaja rodičia naznačili možnú rodičovskú dohodu, avšak s podmienkou matky, že nebude stačiť, ak bude mať dieťa len štyri dni počas dvoch týždňov. Podľa nej, na dcéru nevlýva dobre, keď je

oddelená do matky. V prípade, ak by bola zverená jej do osobnej starostlivosti, umožní otcovi styk s ňou kedykoľvek, brániť mu nebude. Dcéra by mala u nej stále bývanie a navštevovala by škôlku. Nepovažovala by to za pohadzovanie si dieťaťa. Maličká by mala u nej ustálené bývanie, otec by si ju mohol brávať na víkendy. Cez týždeň je otec v práci, malička v škôlke, ale keby chcel, mohol by si ju vyzdvihnúť, mohli by ísť na prechádzku, na zmrzlinu, z jej strany by neboli obštrukcie, nikdy mu nebránila. Pokiaľ ide o otázku, v akej miere prispievala na výživu dcéry, vysvetlila, že keď sa otca pýtala, čím a ako môže dcére prispieť, povedal, že dcéra od nej nič nepotrebuje. Za obdobie, odkedy bola dcéra zverená otcovi neodkladným opatrením, má jedinú výhradu, že s ňou bola veľmi málo. Často sa o ňu informovala, žiadala otca, aby jej ju dával častejšie, on však nesúhlasil, pretože podľa neho by to už bola striedavá osobná starostlivosť. Mali dohodu, že počas dvoch týždňov bude dcéra u nej štyrikrát, a nad rámec tejto dohody jej umožnil byť s ňou navyše len trikrát. Samozrejme, že by mala záujem byť s dcérou viac. V podstate to ani nebola dohoda s otcom, že bude mať dcéru štyri dni počas dvoch týždňov, on iba povedal, že viac jej ju neďá. Keď nesúhlasila so striedavou osobnou starostlivosťou, on nesúhlasil so širším kontaktom. Neumožnil jej ani prevzatie dcéry z predškolského zariadenia. Súhlasil s tým, aby s ňou bola na Vianoce 2018, pretože predchádzajúce Vianoce bola u neho.

12. V priebehu ďalšieho konania zástupkyňa otca poukázala na otcove obavy z možného negatívneho vplyvu striedavej starostlivosti na maloletú, hoci na druhej strane si uvedomuje potrebu matky v živote dcéry. Podľa nich, vyjadrenia matky sú klamlivé, jej spôsob života nezodpovedný, matka má snahu vykresliť otca ako nezodpovedného rodiča a seba ako ženu, ktorá musela pracovať v dvoch prácach, aby zabezpečila sebe a svojej dcére bývanie, hoci opustila dcéru výlučne z dôvodov realizácie svojho búrlivého života, vrátane nadväzovania nejedného partnerského vzťahu za relatívne krátke obdobie, čo vyplýva z vyjadrení otca. Napriek tomu, otec zvažil možný pozitívny prínos pre maloletú v rámci ponúkanej formy striedavej osobnej starostlivosti, čím reflektoval prioritne na najlepší záujem maloletej, a nie na svoj záujem, ako sa snaží o tom presvedčiť matka. Za primeranú formu by považoval, ak by matka trávila čas s dcérou výlučne v čase i jej pracovného voľna, za predpokladu, ak by sa jej plnohodnotne venovala. V čase, keď bude v práci, by jej poskytoval starostlivosť otec. Navrhoval formu striedavej osobnej starostlivosti v intervale krátky a dlhý týždeň, plne by sa prispôbil matke a znášal by takú zásadnú a významnú zmenu, keď by najviac tri dni v kuse bola s jedným rodičom, následne s druhým rodičom. Matka takýto návrh razantne odmietla, a teda, podľa názoru otca, nie je sledovaný matkou najlepší záujem maloletej, ale výlučne jej bezpodmienečné presadzovanie si vôle, keď sa rozhodla po roku odlúčenia znovu začať o dieťa bojovať a zobrať si ho k sebe. Otec tvrdí, že matka klame, keď uvádza, že má záujem stretávať sa s dcérou častejšie. Takýto skutočný záujem nebol v konaní preukázaný. Matka sama súhlasila s návrhom otca v intervale „týždeň u otca, druhý týždeň u matky od štvrtka. Za posledných šesť mesiacov sa matka domáhala styku s dcérou len štyrikrát, čo je možné preukázať z sms komunikácie. Otec sa snažil pri odovzdávaní dcéry prispôbovať. Maloletá nie je pripravená na razantnú a zásadnú zmenu, akú požaduje matka, a to z osobnej starostlivosti otca ju vyslovene odobrať a dať do osobnej starostlivosti matky. V priebehu dvoch týždňov strávi matka s dcérou štyri dni, a okrem toho najviac v priemere jeden a pol hodiny v iný deň v priebehu týchto dvoch týždňov. Zvyšok mesiaca trávi maloletá dennodennými aktivitami s otcom, ktorý ju každé ráno budí, pripravuje do škôlky, odprevádza do škôlky, tomu prispôsobí aj svoj pracovný čas. Po škôlke opäť príde po ňu otec, trávi s ňou aktívne celé popoludnie, zabezpečuje všetky jej potreby, denné činnosti, varí jej, kúpe ju, až po uloženie na spánok. Opakuje sa to každý deň, teda náhle odobratie od tohto rodiča, v ktorom má maloletá istotu a pociťuje bezpečie, ktorého domácnosť vníma ako domov, na ktorého je nesporne bytostne a hlavne emočne naviazaná, a zverenie do osobnej starostlivosti druhého rodiča je zásadnou zmenou, ktorá môže byť spôsobilá privodiť v psychike a citovom prežívaní maloletej vo veku tri roky silno negatívne emócie, a otec sa obáva až možných psychických defektov tak, ako to vyplývalo z náznakov v roku 2018. Ak by matke skutočne záležalo na najlepšom záujme maloletej, brala by do úvahy návrh otca a podriadila by svoj návrh vôli a v prvom rade záujmu dieťaťa. Maloletá je toho času spokojná, stabilizovaná, nastavená na osobnú starostlivosť otca. Pri udržaní pravidelného a častejšieho styku s matkou otec apeluje na matku, aby dôkladne zvažila svoje návrhy a pokúsila o čo možno najširší styk s maloletou. Otec apeluje na súd, aby v tak útlom veku nevystavoval maloletú pre ňu zaťažujúcim psychologickým vyšetreniam, ani novým zmenám v podobe starostlivosti. Preto žiadal matku a navrhol jej osobnú striedavú starostlivosť vyskúšať po dobu niekoľkých mesiacov, aby zistili obidvaja, či je takáto starostlivosť vhodná pre dieťa, a či najviac bude rešpektovať a odzrkadľovať najlepší záujem maloletej. Matka takúto formu striktnie odmieta, preto otec trvá na návrhu na ponechaní maloletej v jeho osobnej starostlivosti. Pokiaľ ide o tvrdenia otca o pochybnom vzťahu matky s jej

terajším manželom, poukazujú na rozsiahlejšiu komunikáciu matky s otcom, svedčiacu o obavách matky zo správania jej partnera (v súčasnosti manžela), keď sama žiadala otca o pomoc. Otec bol ten, čo zabezpečil materskú školu maloletej, v prevažnej miere navštevoval s dcérou lekárov, matka bola za jeden a pol roka na návšteve u lekárky jedenkrát, pričom podľa dohôd o vykonaní práce sa to javí tak, že matka má rozsah vykonávaných práce len 10 hodín do týždňa. Vzhľadom na vykonané dokazovanie nepovažujú za potrebné znalecké dokazovanie. Otec oceňuje, že matka začala javiť záujem o maloletú, apeluje na ňu, aby tvrdený záujem bol pretavený do skutočných, faktických konaní, aby si uvedomila, že maloletá je krehká bytosť a nemožno ju jedenkrát odložiť bez ohľadu na jej citové prežívanie, a o jeden a pol roka žiadať ju späť. Aj dcéra si potrebuje zvyknúť na to, že je tu matka pre ňu, a nie je tu len na pohranie sa s ňou, že bude chodiť za ňou pravidelne, pravidelne sa o ňu zaujímať, pravidelne ju navštevovať.

13. V priebehu konania navrhli obidvaja rodičia a ich zástupcovia odročenie pojednávania v záujme dohodnutia podmienok, termínov odovzdávania a preberania maloletej. Napriek deklarovaným snahám, aj zástupcov, však nedošlo medzi rodičmi ku rodičovskej dohode. Matka, i prostredníctvom svojho zástupcu, navrhla vykonať znalecké dokazovanie v záujme posúdenia osobnostných a výchovných predpokladov matky i otca zabezpečiť riadnu výchovu a starostlivosť maloletej, taktiež v záujme posúdenia všetkých foriem starostlivosti o maloletú, vrátane striedavej osobnej starostlivosti, posúdiť, aká forma osobnej starostlivosti o maloletú je najvhodnejšia, tiež, aké je najvhodnejšie nastavenie stretávania sa dieťaťa s druhým rodičom. Otec zotrval na svojom stanovisku zveriť maloletú do jeho osobnej starostlivosti, matka trvala na návrhu, aby dieťa bolo zverené do jej starostlivosti. Obidvaja rodičia tvrdili, že umožnia druhému rodičovi čo najširší kontakt s dcérou. Na podporu svojich návrhov v zásade opakovane rodičia a ich zástupcovia prednášali rovnaké argumenty.

14. Rodičia uzavreli v prechodnom období ústnu dohodu, že dcéra bude u matky počas krátkeho a dlhého týždňa. Krátky týždeň znamenal v stredu a štvrtok, dlhý týždeň znamenal od štvrtka do nedele. Takýto model starostlivosti však trval asi mesiac. Podľa otca, počas voľných dní matka ani raz nenapísala, že by chcela mať dcéru naviac. V rozpore s týmto tvrdením je jeho následné vyjadrenie, že matka žiadala, aby jej pridal ku strede a štvrtku ešte pondelok i utorok. Odpísal jej, aby počkala do konca júna. Matka mu oznámila, že má novú prácu s pracovnou dobou od 6.00 hod. do 12.30 hod. Kým bude v práci, dcéra môže byť s jej otcom alebo môže chodiť do materskej školy. S tým otec opäť nesúhlasil, pretože dcéra navštevuje materskú školu v Liptovskom Jáne, kde je zvyknutá na kolektív a učiteľky, a on ju nebude dávať do nového prostredia. Súčasne sa vyjadril, že dcéra pri adaptovaní v materskej škole v Liptovskom Jáne nemala žiadne problémy, preto jeho tvrdenia vyznievajú protirečivo. Následne otec uviedol, že vtedy, keď si matka chodievala po dcéru vo štvrtok každý druhý týždeň medzi 16.00 hod. a 17.00 hod. do nedele cca 16.30 hod., dcéra sa na matku tešila, berie to tak, že ide ku mame sa pohrať na víkend, na výlet, a potom sa vráti ku otcovi. Nespozoroval u nej nezáujem ísť ku matke, zakaždým ju na to pripravil. Od júna do septembra si matka prišla mimo dohodnuté dni po dcéru trikrát na tri, štyri hodiny. V ďalšom období, podľa vyjadrenia otca, prebiehalo odovzdávanie dcéry matke v zásade bez problémov, vyskytli sa občasné nedorozumenia, keď matka, napriek dohode, po dcéru neprišla. Stalo sa to 8. 8. 2019, keď prišla až na druhý deň.

15. V priebehu konania, 1. 9. 2019, sa otec presťahoval s dcérou a svojou matkou do rodinného domu v L., ktorý kúpil, podľa jeho vyjadrenia, za 55.000,- eur, čerpal hypotekárny úver, spláca ho po 150,- eur mesačne, pričom jeho príjem je od 700,- do 850,- eur mesačne, v závislosti od nadčasových hodín. Zamestnávateľ mu vyšiel v ústrety, a keď je dcéra u neho, nemá popoludňajšie zmeny. Dcéra navštevuje materskú školu v W. N., kde ju vodí on osobne. Školné platí 15,- eur mesačne, 30,- eur bol jednorazový poplatok na rodičovské za školský rok. Za september bolo platené v auguste 40,- eur, v októbri tiež 40,- eur, priebežne sa vyhodnocuje skutočný počet dní strávených v škôlke. S ďalšími výdavkami otca bolo oboznámené správou kolízneho opatrovníka.

16. Vo vyjadreniach otca sa často vyskytovali rozpory, keď na jednej strane tvrdil, že pri rozhovoroch o matke bola dcéra skleslá, na druhej strane však viackrát potvrdil, že dcéra sa na matku tešila. Také isté vyjadrenie sa týkalo krátkodobého pobytu maloletej u jej starej matky (matkinej matky) v Žiline, za prítomnosti iných príbuzných, aj detí. V zásade otec ustálil, že maloletá je spokojná pri kontakte s matkou, avšak podľa neho, je to preto, že vždy vie, že sa vráti naspäť ku otcovi, domov. Nemal problém malú odovzdať matke, ak o to požiadala, dá sa povedať, že dohoda medzi nimi aktuálne funguje. Podľa

neho, dokážu sa rozprávať o podstatných otázkach, ktoré sa dcéry týkajú, napr. o zdravotnom stave, o bežných veciach. Od posledného pojednávania mu matka nevytkla žiadne nedostatky v starostlivosti.

17. Matka poprela, že by sa otcovi niekedy sťažovala na jej terajšieho partnera, nebola pôvodcom takých správ, s manželom nemajú konflikty. Keby bral návykové látky, alebo ju týral, nikdy by si ho za manžela nezobrala. Ku tvrdeniam otca o jej nedostatočnom kontakte s dcérou uviedla, že čas jej stretávania vždy určoval otec. Vždy, keď chcela byť s dcérou mimo dohodnutého termínu, poskytol jej len dve hodiny. Ak sa raz stalo, že po dcéru neprišla, došlo ku omylu v komunikácii, keď ju právna zástupkyňa neinformovala, že mala ísť po dcéru. Otec totiž vtedy komunikoval len prostredníctvom nej. Za situácie, keď otec nesúhlasil s umiestnením dcéry v materskej škole v Ružomberku, ona sa nemohla o ňu postarať nepretržite od pondelka do piatka, chodievala do práce. Dopoludnia by dcéra musela byť v materskej škole. Ku ďalšiemu správaniu otca uviedla, že pri návšteve starej matky v Žiline otec svojvoľne dcére skrátil pobyt. Matka ďalej poprela, že by zakazovala dcére hovoriť pred otcom, ako sa mala u nej na návšteve. Ona mu vždy poskytne informácie, keď sa pýta, ako sa D. má a čo robí. Nikdy jej nesľubovala, že príde po ňu do škôlky, pretože vie, že otec by jej to neumožnil. Svoju dcéru miluje, myslí si, že aj ona ju. Nie je dobré, čo robí jej otec, že ich od seba odlučuje. Spochybnila jeho tvrdenie, že si ku dcére nevyvinula vzťah, ani počas tehotenstva. Ona má kompletnú rodinu, manžela, majú výborný vzťah, dcéra má jej manžela veľmi rada, on ju berie ako za svoju. Hoci nemá o tom žiaden dôkaz, tvrdí, že D. vždy plače, keď ju odovzdáva otcovi. Niekedy bola prítomná pri odovzdávaní otcova matka. Ona veľmi dobre pozná dcérin režim, vie, kedy si ju môže od otca žiadať, avšak presvedčila sa na vlastné oči, že keď sa dcéra v novom dvore u otca hrala, otec bol dnu a pozeral seriál, bolo to vidieť zvonku. Dcéra bola vo dvore sama, vzápätí vyšla von jeho matka. Viackrát sa stalo, že otec jej nehovoril pravdu, keď sa chcela stretnúť s dcérou, tvrdil, že sú niekde inde, avšak ona sa sama presvedčila, že v danom čase boli doma.

18. Uznesením zo dňa 29. 1. 2020, po zaplatení preddavkov, súd nariadil vo veci znalecké dokazovanie. Za súdneho znalca z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých, ustanovil PhDr. I.T. K., s miestom výkonu činnosti G. XX, C.. Zo zistení a záverov znalca vyplývajú závery, že osobnostná a emotívna štruktúra matky je dobre rozvinutá, bez známk akejkoľvek osobnostnej patognómie. Je plne schopná vychovávať maloletú, vytvárať jej stabilné, citové väzby, má dobrú schopnosť komunikácie a empatie, nebola zistená schopnosť zníženého znášania záťažových situácií a riešenie konfliktných situácií. Osobnostná a emotívna štruktúra otca je dobre rozvinutá, bez známk akejkoľvek osobnostnej patognómie. Je plne schopný vychovávať maloletú, vytvárať jej stabilné citové väzby, má dobrú schopnosť komunikácie a empatie, nebola zistená schopnosť zníženého znášania záťažových situácií a riešenie konfliktných situácií. Osobnosť maloletej sa vyvíja harmonicky, je ešte nezrelá, vo vývine, vyššie city sa primerane rozvíjajú. Vnímanie a myslenie je bez porúch. Nálada primeraná situácii, prejavuje rovnako silné pozitívne citové väzby k otcovi aj k matke. Jej individuálne potreby po emocionálnej a praktickej stránke výchovy a starostlivosti sú schopní napĺňať obaja rodičia rovnako, jej vzťahy nie sú narušené ani k jednému z rodičov, maloletá nepreferuje odlišne žiadneho z rodičov, má k obom vytvorené silné citové puto. Stupeň samostatnosti v rozhodovaní je primeraný jej veku (nie je ešte schopná samostatne sa rozhodovať). Ani u jedného z rodičov neboli zistené žiadne známky negatívneho ovplyvňovania ich dcéry proti druhému rodičovi. Vývin maloletej prebieha harmonicky, bez zmien na jej psychickom vývine, a nemá to žiadny vplyv na jej vzťah k druhému rodičovi. Obaja rodičia majú rovnaké osobnostné predpoklady a výchovné kompetencie k osobnej starostlivosti o maloletú dcéru a k zabezpečeniu jej zdravého vývinu, ich emotívna a osobnostná štruktúra je na dobrej úrovni. Vzhľadom na vek maloletej, považuje matku za schopnejšiu vytvoriť jej vhodnejšie výchovné prostredie, pričom ako matka má na to prirodzené predpoklady (D. sa k matke „mojká“, príde sa pritulit, vyslovene matku citovo potrebuje). Optimálne výchovné prostredie pre deti je samozrejme v úplnej a funkčnej rodine, čo však v tomto prípade neplatí. V súčasnej situácii za najoptimálnejšie a najvhodnejšie považuje znalec zverenie dcéry do výchovy matke. V prípade zverenia dcéry do jej výchovy, odporúča upraviť styk otca s dcérou každý druhý týždeň od štvrtku 17.00 hod. do nedele 18.00 hod., jeden mesiac cez letné prázdniny a primeraný počet dní počas veľkonočných, vianočných a jarných prázdnin, a to bez prítomnosti matky. Vzťahy medzi rodičmi sú napäté, značne narušené, rodičia spolu komunikujú minimálne, čo značne ovplyvňuje ich vzťah k dcére. Deti potrebujú obidvoch rodičov, styk dcéry s oboma rodičmi je zo psychologického hľadiska veľmi žiaduci a potrebný, a v žiadnom prípade nemôže byť maloletej na škodu. Obaja rodičia však majú nielen výchovné práva, ale aj povinnosti. Jednou z nich je vychovávať dieťa v úcte a láske k druhému rodičovi a byť v tomto dieťaťu vzorom svojim vlastným správaním. Rola otca i matky je v živote detí veľmi ťažko zastupiteľná. Na základe výzvy súdu, dňa 27. 10. 2020 doplnil znalec svoje vyjadrenie, že striedavú osobnú starostlivosť o maloletú nepovažuje v

súčasnosti za vhodnú, vzhľadom na negatívne citové vzťahy medzi rodičmi, neschopnosť konštruktívnej komunikácie medzi nimi, vzájomné nepriateľské, až hostilné postoje, a tiež vzhľadom na vek dieťaťa. Psychologickým vyšetrením zistil, že dieťa nemá dostatočne saturované citové potreby vzhľadom ku matke, preto v súčasnej situácii považuje za kontraproduktívne úvahy o zverenie dieťaťa do striedavej starostlivosti. Vyššia úroveň materiálnej a ekonomickej vybavenosti jedného z rodičov nie je meradlom kvality rodinnej starostlivosti.

19. V priebehu konania otec zmenil postoj a prostredníctvom svojej zástupkyne navrhol striedajú osobnú starostlivosť o maloletú v rozsahu jednotýždňových intervalov. Zástupkyňa otca poukázala na údajné zlepšenie komunikácie medzi rodičmi, maloletá je aktuálne spokojná, teší sa ku matke aj ku otcovi. Nesúhlasia s tým, aby bola maloletá náhle odobratá otcovi, aby bola vyňatá z prostredia, kde žije štyri roky, a bola daná do osobnej starostlivosti matky tak, ako to žiada ona. Ani vo vyjadreniach matky nebola nespokojnosť so starostlivosťou, ktorú poskytuje dcére otec, jedinou výhradou mala matka, že je s dcérou málo.

20. Zástupca matky na pojednávaní vyjadril jednoznačný nesúhlas matky so striedavou osobnou starostlivosťou, keď táto neprichádza do úvahy, maloletej by mohla skôr uškodiť ako pomôcť. Maloletá, vzhľadom na vek, by mohla zle vnímať „prehadzovanie“ medzi svojimi rodičmi, musela by navštevovať dve školy, dve škôlky, dvoch lekárov, a tento model je pre ňu nevhodný. Poukazujú na vyjadrenie znalca, že matka vie svojej dcére poskytnúť vhodnejšie prostredie na výchovu, čo je vzhľadom na mladý vek dieťaťa zrejme. Matka dokáže dcére poskytnúť také prostredie, ktoré je naozaj vhodné pre jej zdravý vývoj. Je nepravdivé tvrdenie otca, že matka mala širší časový priestor u znalca, z jej strany nedochádzalo ku manipulácii mienky znalca, a na okraj uviedol, že otec fajčí, a také prostredie tiež nie je vhodné pre zdravý vývoj maloletej dcéry.

21. Otec potvrdil vyjadrenie svojej zástupkyne, že matka sa pravidelne stretáva s dcérou, aj nad rámec určených dní, vždy, keď o to požiada. Ak majú s dcérou nejaký plán, matke vychádza v ústrety a snaží sa nájsť náhradný termín. On je stále zamestnaný u zamestnávateľa Z. G., asi 5 rokov, s príjmom, ako bolo oboznámené. Výdavky na dcéru ostali rovnaké. V rámci domácnosti kupuje na kúrenie drevo, za ktoré platí cca 400,- eur. Býva v rodinnom dome s dcérou sám. Keď má nočnú, alebo v čase, keď boli materské školy zavreté v dôsledku epidémie, bola u neho i matka, pretože on musí zabezpečovať financie na chod domácnosti. Má priateľku, táto s ním však nebýva v jednej domácnosti. Dcéra má ku nej dobrý vzťah, berie ju ako kamarátku. Počas pandémie sa mu matka neponúkla s pomocou dcéry, avšak na druhej strane opäť potvrdil, že styk matky s dcérou jej bol nad rámec dohody poskytnutý, v pomere asi 60:40. Počas plnej vlny epidémie ju viackrát vyzýval, aby si prišla po dcéru aj nad rámec dohodnutého času. Povedala mu, že sa jej nedá, lebo pracuje. Stalo sa to asi tri, štyri krát. Tiež mu napísala, že sa jej nemá starať do života, tým pádom ju viac nevyzýval na vyjadrenia. Dcéra mu viackrát zopakovala, že mama vyhrá súd a ona bude pri nej. Mama jej tiež vravela, že s ňou bude bývať, ale po pár dňoch mu povedala, že by chcela bývať aj pri ňom, nielen pri mame, nebolo to už také jednostranné, čiže uvedené ju naučila hovoriť matka, preto od dcéry žiadal, aby hovorila len to, čo chce ona. Povedala, že ich má obidvoch rovnako rada. Tiež mu povedala, že je zlý, keď od nej žiadal, aby si upratala po sebe tanier.

22. Súd konštatuje, že zo strany obidvoch rodičov bol v priebehu konania len formálne prezentovaný záujem o uzavretie rodičovskej dohody, obidvaja rodičia zotrvávali na svojich vyjadreniach a v zásade návrhy protistrany odmietali. Z ich vzájomných postojov je zrejme, že komunikácia medzi nimi je stále komplikovaná, poznačená opozičnými postojmi, a týka sa nielen stretávania sa dcéry s matkou, ale i všeobecného uspokojovania potrieb maloletej, nákupov oblečenia, obuvi, stravovania, lekárskej starostlivosti, duplicitne robia nákupy pre dcéru, veci má u jedného aj u druhého rodiča. Matka opätovne uvádzala, že v prípade, ak chce ísť za dcérou, naráža na prekážky zo strany otca, občas ju klame, hoci na to nemá dôvod. Ich komunikácia prebieha formou sms, alebo osobne pri odovzdávaní dcéry. Z jej strany sa nevyskytli žiadne prekážky, ktoré by bránili v realizácii styku s dcérou, s výnimkou dvoch prípadov, keď bola v práci. Je pravda, že otcovi neponúkla, že by s dcérou bola počas prvej vlny epidémie viac, avšak on mal problém dať jej dcéru na dve noci alebo na viac nocí, a to bol dôvod, pre ktorý ho neoslovila. Počas letných prázdnin ho vyslovene musela prosiť, aby dal dcéru ku jej matke. Keď sa však on neočakávane zdržiaval v Ružomberku, na jeho požiadanie mu malú priniesla. Dcéra s otcom chcela ísť, neplakala, keď sa uistila, že ju donesie späť. Inak plače, dokonca ho prosí, aby ešte mohla ostať u matky, avšak on na ňu nakričí, nesúhlasí, pretože ide do škôlky, alebo jej povie, nech nereve, lebo pôjde spať. Takéto vyjadrenia otec na pojednávaní popieral. Na druhej strane trval na tom, že matka

nemala dostatočný záujem o dcéru. On chce dcéru dopriať matku aj otca, ale nejde to tak, že teraz mu ju vytrhnú a dajú rovno matke.

23. Matka potvrdila, že dcéra je prihlásená do materskej školy aj v Ružomberku. Ona je stále zamestnankyňou spol. R., v súčasnosti je práceneschopná z dôvodu rizikového tehotenstva, od 7. 9. 2020, očakávaný termín pôrodu je 29. 4. 2021, predpokladá, že práceneschopná bude do konca tehotenstva. Stále žije v jednej domácnosti s manželom, ktorý je zamestnaný v rovnakej spoločnosti. S dcérou má výborný vzťah, nemá tomu čo vytknúť. Dcéra ho má veľmi rada, volá ho tatík, svojho otca volá oco. Keď chodila do práce, manžel sa jej venoval na 100%. Nepozorovala medzi nimi konflikty, nedorozumenia alebo odmietanie. V prípade, ak by dcéra bola zverená jej do osobnej starostlivosti, považuje za primeranú sumu výživného minimálne 150,- eur mesačne. Spochybnila, že by fungovala striedavá osobná starostlivosť. Je pravda, že dcéra má to, čo potrebuje, u nej aj u otca, lenže ona potrebuje hlavne matku, ktorú nemá. Vidí, že je to iné, keď sa o ňu stará ona, a nie otec. Keď príde po ňu, teší sa, ale keď od nej odchádza, je smutná. V minulosti sa na otca niekedy tešila, avšak v súčasnosti, keď sa s ním má stretnúť, plače, odmieta ho. Netvrdí, že otca nemá rada, potrebuje však vyslovene matku. Ak pri odchode od nej neplače, je to len preto, že otec jej sľúbi pozeranie rozprávky v televízii. Keď odchádza od neho, nikdy nie je smutná. Nikdy sa nestalo, že by jej dcéra povedala, že ku nej nechce ísť, lebo chce zostať s otcom.

24. Na odročenom pojednávaní dňa 24. 11. 2020 bol vypočutý manžel matky, svedok Q. H., ktorý potvrdil jednoznačne dobré vzťahy s malou i jej matkou. Podľa jeho hodnotenia, otec nedodržiaval slovo, dohodu medzi ním a matkou, ohľadne zotrvania dcéry u neho. Jeho návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bola jedna veľká lož, výmysel, klamstvo. Z neho urobil feťáka, z matky alkoholičku. V byte u nich nikdy nebol, ale tvrdil, že tam bolo nafajčené, tiež tvrdil, že sa päťkrát sťahovali. Ani jedna vec z jeho tvrdení nie je pravda. V súčasnosti to funguje tak, že stále sú s ním problémy, keď má matka záujem stretnúť sa s dcérou, tvrdí, že sú niekde na výlete, ide s ňou nakupovať a pod. On má s D. perfektný vzťah, berie ju ako svoju, má ju rád, stará sa o ňu, učí sa s ňou, venuje sa jej, dáva na ňu pozor. Vyjadril sa tiež o konflikte matky s otcom v minulosti, keď otec prisľúbil vrátiť dcéru v dohodnutý čas, avšak neurobil to, a to ani dodatočne, hoci to prisľúbil i pred políciou. Svedok poprel, že by matka maloletej mala viaceré známosti. Oni dvaja sa vo svojom vzťahu nikdy nerozišli, uzavreli manželstvo. V byte bývajú sami, občas je u nich na návšteve, resp. na pobyte, otec, ten už pracuje inde, odišiel. Definitívne nie je v ich byte od marca, apríla tohto roku, s výnimkou víkendového pobytu. On zarába mesačne približne 1.000,- eur, vedú sa voči nemu dve exekúcie v celkovej sume cca 80,- eur mesačne. Manželka má rizikové tehotenstvo, zamestnávateľ jej počas toho obdobia po ňom posielal k nemocenským dávkam ďalších 200,- eur mesačne. Podľa neho, s matkou D. majú harmonický vzťah, vytvárajú dobré rodinné prostredie pre malú, má u nich všetko, čo potrebuje, nie, ako keď príde od otca, keď bola špinavá, nemala ostrihané nechty, nebola učesaná. On nevie, či má malú otec len ako hračku pre jeho matku, ale niekedy je to nehorázne, ako ju pošle ku nim, napr. len v mikine, keď je zima. Teraz má krátke tepláky pod kolená, tričká má veľké, nohavičky veľké, topánky malé, sťažuje sa, že ju tlačia. On má takéto negatívne skúsenosti. Keď malá príde ku nim, najskôr sa opýta, či príde po ňu otec, a keď povedia, že nie, je rada. Keď po ňu príde, pýta sa, čo urobila, keď ju zase dávajú ku otcovi, a že ona chce zostať s nimi. Keď idú po ňu, cestou im zvykne povedať, že sa nudí, že otec jej zobral hračky, lebo jej prerába izbu, že nemôže ísť ani von, nemôže pozeráť rozprávky, v podstate, že jej nedal jesť. Takéto informácie má od nej, hovorí im to. Otec jej motá hlavu, povedal jej, že keď on vyhrá súd, nebude môcť byť s nimi a nebude môcť byť ani so svojou sestričkou, ktorá sa má narodiť. Pýta sa ich, prečo ju chcú dať preč, keď sa malá narodí, a keď sa jej opýta, ako na to prišla, stále mu povie, že to hovorí otec. Stále hovorí, že chce ísť ku mame, že chce byť s maminkou. Keď niekam chodievajú, stále hovorí, že chce byť s maminkou, aj susedám hovorí, že chce byť s maminkou, a nechce byť s otcom. On má z toho celého pocit, že malá má radšej otcovu matku a jeho brata, rozpráva stále o nich, nie o otcovi, strýka má veľmi rada. Tiež hovorí dobre o nejakej I., že sa s ňou hrá, je to asi otcova priateľka.

25. Podľa ust. § 24 ods. 3 Zákona o rodine, rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

26. Podľa ust. § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové

potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

27. Podľa ust. § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 25 a 26 <<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2005-36>> sa použijú primerane.

28. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

29. Podľa ust. § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

30. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

31. Podľa ust. § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

32. Podľa ust. § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

33. Podľa ust. § 63 ods. 3 Zákona o rodine ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor. V takom prípade súd uvedie pri určení výživného sumu výživného, ktorá je určená na tvorbu úspor, a uloží povinnému rodičovi, aby túto sumu poukazoval na osobitný účet maloletého dieťaťa, ktorý v prospech neho zriadi rodič, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Na nakladanie s prostriedkami na účte maloletého dieťaťa je potrebný súhlas súdu.

34. Podľa ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

35. Podľa ust. § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

36. Podľa ust. 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

37. Podľa ust. § 78 ods. 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

38. Okrem opakovaných výsluchov obidvoch rodičov a výsluchu svedka Q. H. bolo oboznámené i s obsahom listinných dôkazov zadovážených v konaní, najmä so správami kolízneho opatrovníka zo zistenia pomerov v rodine maloletej, s obsahom potvrdení o príjmoch obidvoch rodičov a príjme manžela matky Q. H., s obsahom dokladov svedčiacich o výdavkoch rodičov, s obsahom lekárskej

správy o maloletej, s obsahom potvrdenia o návšteve maloletej v predškolskom zariadení, a na základe uvedeného bol preukázaný bol nasledovný skutkový a právny stav.

39. Zo zhodného vyjadrenia obidvoch rodičov i zo správ kolízneho opatrovníka vyplýva, že rodičia maloletej dlhodobo nežijú spolu v jednej domácnosti. Matka žije v jednej domácnosti so svojim manželom Q. H. a maloletou, očakávajú spolu narodenie dieťaťa. K dispozícii majú prenajatý štvorizbový byt na ul. H. v M., s dohodnutým nájomným 400,- eur mesačne, ktorý je moderne a účelne zariadený, hygiena je na požadovanej úrovni. Byt pozostáva z kuchyne, obývačky, dvoch spální, kúpeľne, WC. Nájomnú zmluvu má matka spolu s manželom uzatvorenú na dobu neurčitú. Od apríla 2019 v domácnosti nebyva otec manžela, tento pracuje v Čechách, domácnosť navštevuje sporadicky. Maloletá D. má postieľku v spálni matky a jej manžela. Súčasťou spálne je šatník, kde má D. potrebné ošatenie. Detský kútik s hračkami má v obývacej izbe. Matka je v súčasnosti práceneschopná z dôvodu rizikového tehotenstva, inak je zamestnankyňou spol. R., rovnako ako jej manžel. Obidvaja rodičia majú vytvorené priaznivé bytové pomery. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 9. 10. 2020 tiež vyplýva, že matka je s dcérou v kontakte každý druhý týždeň od štvrtku, kedy si príde po dcéru do W. R., do nedele, kedy si po ňu príde otec k matke do M.a. Matka platí výživné na maloletú v sume 50,- eur mesačne. Podľa tvrdenia matky, komunikácia s otcom dieťaťa je mierne zlepšená v tom zmysle, že otec odpovedá na otázky matky o maloletej, sám jej však nepovie nič, dokonca ani o zdravotnom stave maloletej. Maloletá je zapísaná i v materskej škole na ul. H.. Počas letných prázdnin trávila istý čas u svojej starej matky, kde sa stretla s ostatnými bratrancami a sesternicami, podnikali rôzne výlety. Maloletá D. vie o tehotenstve matky, teší sa na bábätko, povedala, že už má vybraté mená. Medzi rečou spomínala „tatina“, ako sa spolu hrajú, chodia sa bicyklovať. Matka uviedla, že tak volá jej manžela, majú spolu pekný vzťah. Biologického otca volá „oco“. Po narodení ďalšieho dieťaťa chcú maloletú postupne presťahovať do jej izbičky. Matka pri zisťovaní pomerov pred kolíznym opatrovníkom uviedla, že dcéru chce zveriť do svojej osobnej starostlivosti a otca navrhuje zaviazat' výživným v sumách po 150,- eur mesačne. Pri stretávaní otca s dieťaťom je za obdobnú úpravu styku, ako mala ona, teda každý druhý týždeň od piatku do nedele.

40. Zo správy detskej lekárky zo dňa 29. 4. 2019 vyplýva, že pacientka D. Y. bola opakovane vyšetrená v detskej ambulancii vždy v sprievode otca. Matka bola na trojročnej prehliadke v apríli 2019, medzitým nebol vystavený výmenný lístok na alergiológické vyšetrenie otcovi, ani matke.

41. Z potvrdenia o príjme matky vyplýva, že v marci 2020 dosiahla jej čistá mzda 477,82 eur, v apríli 2020 477,10 eur, v máji 2020 475,72 eur, v júni 2020 478,17 eur, v júli 477,86 eur, v auguste 473,80 eur. od septembra sú jej poskytované nemocenské dávky, podľa jej vyjadrenia v sume cca 250,- eur mesačne.

42. Z potvrdenia o príjme manžela matky vyplýva jeho čistá mzda v septembri 2020 vo výške 476,74 eur, v októbri 2020 vo výške 476,74 eur, v júli 2020 476,74 eur, v auguste 2020 476,74 eur, v ostatných mesiacoch roka v podobnej výške. Podľa jeho vyjadrenia, k uvedenému príjmu dostáva osobitný príplatok do celkovej sumy cca 1.000,- eur mesačne.

43. Zo zmluvy o nájme bytu vyplýva, že túto matka uzavrela s prenajímateľom dňa 1. 9. 2018. Ide o byt s celkovou podlahovou plochou 102,8 m², nachádzajúci sa na ul. H. XX D. M.. Nájom je uzatvorený na dobu neurčitú. Súčasťou bytu sú vstavané spotrebiče, zariadenie nábytkom, TV, byt jej po celkovej rekonštrukcii, má nové okná, podlahy, stierky, kuchynskú linku so stolom a stoličkami.

44. Z dokladov svedčiacich o výdavkoch obidvoch rodičov, ako aj z výpisu z účtu vyplýva, že otec i matka majú bežné výdavky na stravu, ošatenie, obuv, hygienu, lekársku starostlivosť maloletej.

45. Z potvrdenia zamestnávateľa otca vyplýva, že z dôvodu starostlivosti o maloletú požadoval, aby nepracoval v popoludňajších zmenách. Vedenie zamestnávateľa Z. G., G..M..B., žiadosť otca prerokovalo a súhlasí so zmenou pracovnej doby, potvrdenie bolo vydané ku dňu 1. 11. 2018. V priebehu konania sa otec vyjadril, že pokiaľ dcéra nebude zverená jemu do osobnej starostlivosti, zamestnávateľ mu viac nebude umožňovať jednozmennú prevádzku.

46. Z výsledku lustrácie v evidencii zamestnávateľov vedených v Sociálnej poisťovni vyplýva, že otec je zamestnancom spol. Z. G., G..M..o., od 12. 2. 2015. Podľa výpisu z účtu, v júli 2020 dosahoval čistú mzdu 815,78 eur, v auguste 2020 745,75 eur, v septembri 2020 771,68 eur, v októbri 2020 781,74 eur.

Za obdobie od marca 2018 do februára 2019 dosahoval jeho priemerný čistý mesačný príjem výšku 876, 49 eur mesačne.

47. Z výpisu z účtu otca vyplývajú i pravidelné platby za telefón po 14,48 eur mesačne, za lieky v sumách od 5,29 eur mesačne po sumu 34,74 eur, za energie platí po 103,- eur mesačne, za vodné, stočné 20,- eur mesačne, za materskú školu maloletej platil v septembri 2020 15,- eur a 40,- eur, v októbri 2020 15,- eur a 50,- eur. Podľa jeho vyjadrenia platí za pohonné hmoty 100,- eur mesačne. Hypotekárny úver spláca v sumách po 149,55 eur mesačne. Prídavky na maloletú dcéru sú mu vyplácané aktuálne po 24,95 mesačne. Z potvrdenia Základnej školy G. I. Š. W. N. vyplýva, že maloletá je v školskom roku 2020/2021 žiačkou 2.MŠ triedy. Súd nevykonal dôkaz navrhovaný matkou, oboznámenie s obsahom média - USB kľúč, na ktorom sa mali nachádzať prejavy osobnej povahy maloletej, jej správanie, pretože ide o dôkaz, ktorý sa týka okolností, ktoré je možné zistiť inými, skôr navrhnutými a vykonanými dôkazmi.

48. Na základe vykonaného dokazovania bolo jednoznačne a bez pochybnosti preukázané, že doposiaľ výkon rodičovských práv a povinností k maloletej D. Y., nebol upravený. Opakovanými výpoveďami otca i matky maloletej bolo preukázané, že na základe vzájomnej dohody rodičov, o maloletú sa v prechodnom období, počínajúc v roku 2018, na základe žiadosti matky, v prevažnej miere staral otec. Hoci otec tvrdí, že matka o maloletú nejavila dostatočný záujem, v priebehu konania bolo vykonanými dôkazmi, najmä výpoveďou matky, zisťovaním pomerov v rodine, t. j. u maloletej, u jedného, aj u druhého rodiča, napokon i z vyjadrení, ktoré otec v priebehu konania uviedol, preukázané, že matka po uplynutí obdobia, v ktorom mal otec poskytovať v prevažnej miere starostlivosť o maloletú na základe ich vzájomnej dohody, opakovane prejavovala snahu o širší kontakt s dcérou. Vo výpovediach otca sa vyskytovali viaceré rozpory, keď na jednej strane tvrdil, že matka o dcéru nejavila dostatočný záujem, kým v ďalších častiach výpovede potvrdil, že matka záujem o širší kontakt s dcérou mala, a on sa jej údajne snažil v tomto vyhovieť. Bol to napokon otec, ktorý postupom času v konaní pripustil, že dcéra rada trávi čas s matkou, teší sa na ňu, je spokojná, a kontakt dcéry s matkou má pozitívny význam. I pri zisťovaní pomerov kolíznym opatrovníkom nebolo preukázané, že by boli naplnené podozrenia otca o zanedbávaní starostlivosti maloletej matkou, naopak, tejto sa podarilo vytvoriť vo svojej domácnosti vhodné podmienky pre bývanie, po dohode s otcom s ňou navštívila lekára, bola s ňou na trojročnej prehliadke, prihlásila ju do materskej školy v mieste svojho bydliska, vytvorila jej vyhovujúce bývanie v priestrannom, moderne a účelne zariadenom byte, s vlastným kútičkom a izbou pripravenou pre ňu, s postupným privykaním na samostatné spanie vo svojej izbe po narodení súrodenca. Pokiaľ ide o posudzovanie vhodnosti výchovného prostredia u rodičov, z vyjadrenia znalca jednoznačne a bez pochybnosti vyplýva, že maloletá má pozitívny vzťah ku obidvom rodičom a je v záujme jej zdravého vývoja, aby bol udržiavaný styk s obidvomi rodičmi. Rola otca i matky je v živote detí veľmi ťažko zastupiteľná. U obidvoch rodičov bolo preukázané, že vzťahy medzi nimi sú napäté, značne problémové, komunikácia medzi nimi je narušená. Podľa znalca, u maloletej bolo zistené, že nemá dostatočne saturované citové potreby vzhľadom k matke, preto v súčasnej situácii sú kontraproduktívne úvahy o zverení do striedavej osobnej starostlivosti rodičov. Vzhľadom ku neschopnosti konštruktívnej komunikácie medzi rodičmi, ktorá sa prejavovala v celom priebehu konania, napriek deklarovaneému tvrdeniu, najmä otca a jeho zástupkyne, že medzi ním a matkou dochádza ku zlepšeniu komunikácie, súd konštatuje, že táto je stále komplikovaná, nedostatočná, rodičia nedokážu hladko dospieť ku konštruktívnym riešeniam, čo je zrejme i z viacerých nedorozumení týkajúcich sa odovzdávania maloletej, príp. z duplicitných, nevhodných nákupov osobných potrieb maloletej.

49. Z výsledkov vykonaného dokazovania tiež bez pochybností vyplýva, že v prechodnom období, najmä v roku 2018 nemala matka ustálený spôsob života, nemala zabezpečené stabilné podmienky bývania, ani stabilný pracovný pomer, nebola v každodennom žiaducom kontakte s dcérou. Od septembra 2018 postupne dochádzalo ku stabilizácii jej bytových pomerov, rovnako pracovných a osobných pomerov, keď bola po ukončení pracovných dohôd, prebiehajúcich i súbežne, v roku 2018 u viacerých zamestnávateľov - D. Y., K., Z.G., M. Š., zamestnaná v roku 2019 najskôr u zamestnávateľa M. H., G.M.B., od 4. 3. 2019 do 31. 5. 2019, na základe dohody o pracovnej činnosti, a následne sa zamestnala v riadnom pracovnom pomere u zamestnávateľa R., G.M.B., od 4. 6. 2019 doposiaľ. Aktuálne je v dôsledku rizikového tehotenstva doma, pravdepodobne až do termínu očakávaného termínu pôrodu v apríli 2021. Predchádzajúce tehotenstvo matky bolo ukončené dňa 10. 2. 2019 pôrodom dieťaťa, ktoré v dôsledku zdravotného postihnutia zomrelo dňa 14. 2. 2019. Napriek viacerým tvrdeniam otca o nestabilnom vzťahu matky s jej partnerom, dňa 25. 1. 2019 uzavrela manželstvo s Q. H.. V priebehu konania bolo preukázané, že manželia stále žijú spoločne v jednej domácnosti,

podľa ich vyjadrenia ich vzťah je harmonický, rovnako vzťah manžela matky s maloletou D., ktorá, i podľa zistení kolízneho opatrovníka, s manželom matky trávi voľný čas, teší sa i na narodenie súrodenca. Pri posudzovaní primárnej otázky, ktorou je určenie výchovného prostredia, ako aj formy rodičovskej starostlivosti, bral súd do úvahy najlepší záujem maloletej. Podľa Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. Obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa a základným zmyslom ich starostlivosti musí byť záujem dieťaťa. Deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. V záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére harmonického rodinného prostredia, šťastia, lásky, porozumenia, stability a tolerance, v záujme všestranného zdravého vývoja, najmä pozitívneho rozvoja jeho osobnosti, nadania, rozumových a fyzických schopností, mravného, duchovného a sociálneho rozvoja, a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa a v iných právnych predpisoch. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa treba venovať náležitú pozornosť, zodpovedajúcu jeho veku a rozumovej vyspelosti. Vzhľadom k útlmu veku maloletej D., od ktorej nemožno očakávať v primeranej miere jednoznačné vyjadrenie jej postoja, hodnotenia a rozhodnutia, súd považoval, okrem výpovede obidvoch rodičov, svedka Q. H., zistení kolízneho opatrovníka, za podporný dôkaz znalecký posudok, v ktorom sa znalec zaoberal posudzovaním výchovného prostredia u obidvoch rodičov. Súd sa vysporiadal s otázkou týkajúcou sa určenia najoptimálnejšej formy výchovy maloletej, prihliadajúc na vyjadrenia obidvoch rodičov, prezentované pred súdom, úroveň ich rodičovskej vyspelosti, poskytovanej starostlivosti a schopnosti konštruktívnej komunikácie. Je nepochybné, že počiatok komplikovaného rodičovského vzťahu nastal najmä po rozchode rodičov ako partnerov a po odchode matky zo spoločnej domácnosti. Je nepochybné, a matka to ani nepopierala, že v prechodnom období svojho života nemala vytvorené stabilné vzťahy v jej rodine, nemala stále a primerané bývanie, kde by s ňou mohla žiť i maloletá, a taktiež nemala dostatočné finančné zabezpečenie na vytvorenie primeraných životných podmienok. Súd nie je oprávnený robiť hĺbkovú analýzu manželského vzťahu matky, ani jej spolužitia s týmto partnerom v minulosti. Matkina voľba partnera je výsledkom jej slobodného rozhodnutia, pričom úlohou súdu bolo skúmať, či rodinné prostredie u matky nevykazuje potenciálne riziko sociálneho prostredia vo vzťahu k maloletej. Zo znaleckého posudku, okrem zistenia, že matka i otec majú rovnaké osobnostné predpoklady a výchovné kompetencie k osobnej starostlivosti o maloletú dcéru, vyplýva i blízky a srdečný vzťah maloletej ku manželovi matky, pred znalcom ho označovala tatík, radostne sa s ním zviata, volala ho dnu, aby mu v chodbe nebola zima. Manžel matky sa i pred znalcom vyjadril, že s manželkinou dcérou má dobrý vzťah, chcel by, aby bola zverená do starostlivosti matky. Tvrdenia otca, že by mal užívať drogy a fetovať, označil i pred znalcom za klamstvo, pričom matka v priebehu konania predložila ako listinný dôkaz fotokópiu laboratórneho vyšetrenia moču Q. H. zo dňa 24. 10. 2018, zameraného na zisťovanie metabolitov drog-kokainu, amfetamínov, THC, barbiturátov a benzodiazepínu, s negatívnym výsledkom.

50. V konaní bolo preukázané, že názory obidvoch rodičov sa stále diametrálne odlišujú. V konaní nebolo jednoznačne a presvedčivo potvrdené opakované tvrdenie otca, že matka nejaví dostatočný záujem o dcéru, naopak, z tvrdení matky, jej manžela a čiastočne i z vyjadrenia otca vyplýva, že matka nikdy nestratila záujem o dcéru, a ak súd konštatuje, že najmä v rokoch 2018 a 2019 nebola v prechodnom období starostlivosť matky na dostatočnej úrovni, a boli vtedy splnené podmienky na zverenie maloletej do starostlivosti otca neodkladným opatrením, tak v nasledujúcom období matka postupne presvedčivo preukázala vytvorenie primeraných podmienok v starostlivosti o dcéru. Vychádzajúc z odporúčaní znalca, poukazujúc na dosiahnutú úroveň rodičovskej zrelosti matky, jej neutíchajúci záujem o intenzívny kontakt s maloletou, koncepčný prístup ku rodičovským otázkam, a tiež preukázanú túžbu maloletej po intenzívnejšom kontakte s matkou, súd dospel k záveru o existencii nevyhnutnosti zveriť maloletú do osobnej starostlivosti matky. Nedostatočné citové nasýtenie dcéry voči matke možno reparovať zverením do jej výlučnej osobnej starostlivosti, pričom neopomenuteľným ďalším hľadiskom je potreba zachovania kontinuity styku dcéry s otcom. Matka predstavuje pre maloletú stabilné rodinné zázemie, s rozširujúcou sa základňou členov domácnosti, atmosféru radostného očakávania súrodenca a, navyše, v aktuálnom období matka môže venovať dcére viac času než otec, i z dôvodu, že nepracuje, celý deň sa zdržiava doma, a tak popri dočasnom pobyte maloletej v predškolskom zariadení, ktoré sa nachádza v blízkosti ich bydliska, na jednej ulici, je tento model ustáleného výchovného prostredia pre maloletú tým najlepším riešením. Je na zodpovednosti matky, aby tento stav, priaznivý pre zdravý vývoj maloletej, udržiavala, podporovala a rozvíjala. Ku svojmu otcovi má D. vytvorený vrúcny citový vzťah, a aj on stále preukazuje intenzívny záujem o poskytovanie osobnej starostlivosti dcére. Matka opakovane prezentovala ochotu

umožniť mu pravidelný kontakt s dcérou, a v záujme jeho zachovania súd určil rozsah ich vzájomného stretávania, ktorý minimálne v súdom stanovenom rozsahu, uvedenom vo výroku rozhodnutia, musí byť dodržiavaný. Vzájomné vychádzanie si rodičov v ústrety pri zabezpečovaní styku otca s dcérou i ďalšími blízkymi príbuznými, bez vytvárania prekážok, schválností a obštrukcií, je nevyhnutné. Matka je povinná dcéru na styk s otcom riadne pripraviť a styk umožniť. Rodičia sú povinní navzájom sa informovať o prekážkach brániacich v styku otca s dcérou najneskôr 24 hodín pred určenou úpravou styku, pričom súd zdôrazňuje že by nemalo ísť o prekážky nepodstatného významu, ale o prekážky neočakávané, vážne a nepredvídateľné. Otcovi ostávajú zachované rodičovské práva a povinnosti a účelom súdneho rozhodnutia o zverení dcéry matke do jej osobnej starostlivosti nie je otcom tvrdené „vytrhnutie“ od neho. Uvedené formulácie otca nesvedčia pre dostatočnú rodičovskú uvedomelosť, a sú skôr prejavom snahy otca o nekritické uzurpovanie si prevahy pri výchove dcéry. Súdom ustálený model starostlivosti o maloletú predstavuje pre ňu vyššiu mieru stability, odbúranie náročného každodenného dochádzania do materskej školy vo vzdialenejšej obci (pozn.: vzdialenosť obce Ľ. do ZŠsMŠ v W. N. je 21 km), garanciu, že osobná starostlivosť jej bude poskytovaná viac rodičom, než starou matkou, tiež jej môže byť garantovaná lekárska starostlivosť detského lekára, prípadne odborných lekárov, v jej blízkosti, keď podľa vedomosti súdu pediatrika ambulancia by sa mala nachádzať na rovnakej ulici ako bydlisko matky a maloletej, a viaceré špecializované ambulancie lekárov priamo v meste. V rámci rozhodnutia súd súd konštatuje, že kontakt otca s dcérou je po zmene bydliska otca v Ľ. ľahšie dosiahnuteľný, pretože oproti minulosti sú aktuálne bydliská rodičov výrazne bližšie (18 km), a tak tvrdenia otca o odlúčení od dcéry stratili úplne opodstatnenosť, zvlášť, keď matka prejavila opakovane ochotu umožniť mu čo najširší kontakt s ňou. Pri ustálení aktuálneho rozsahu styku súd vychádzal v zásade z odporúčaní znalca, kolízneho opatrovníka i prezentovaných postojov obidvoch rodičov. S poukazom na odporúčanie znalca o nevhodnosti striedavej osobnej starostlivosti súd zdôrazňuje, popri vyššie uvedených dôvodoch zverenia maloletej do osobnej starostlivosti matky, že vyhodnocuje tvrdenie otca o dobrej úrovni komunikácie rodičov za účelové, cielené prezentované v záujme podpory jeho návrhu na zverenie dcéry do striedavej osobnej starostlivosti. Súd je toho názoru, že v komunikácii rodičov stále pretrvávajú veľké rezervy a nedostatky, a jej zlepšenie sa javí byť v súčasnosti len na miernej úrovni. Popri ustálení formy osobnej starostlivosti o maloletú súd rozhodol o rovnovážnom zastupovaní dcéry a spravovaní jej majetku v bežných veciach obidvomi rodičmi. Uvedené rozhodnutie by malo byť aj primeraným stimulom rodičom ku žiaducemu zlepšeniu ich vzájomnej komunikácie.

51. Pokiaľ ide o určenie výživného, poukazujúc na odôvodnené potreby maloletej vo veku štyroch rokov, záujmové aktivity, návštevu predškolského zariadenia, zárobkové možnosti a schopnosti otca, ktorý dosahuje čistú mzdu minimálne na úrovni 750,- eur mesačne, súd považuje sumu výživného 150,- eur mesačne za primeranú, vyjadrujúcu adekvátnu mieru proporcionality. Otec má jednu vyživovaciu povinnosť, z príjmu dokáže uspokojovať v primeranej miere svoje životné potreby a náklady na domácnosť, a taktiež uhrádzať pravidelne splátky hypotekárneho úveru. Navyše, tým, že maloletá bude navštevovať len jedno predškolské zariadenie v blízkosti jej bydliska s matkou, ubudnú mu výdavky súvisiace s platbami materskej školy v W. N..

52. O trovách konania súd rozhodol v intenciách ust. § 52 a § 57 Civilného mimosporového poriadku, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš v štyroch vyhotoveniach . Odvolanie môže podať účastník, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Žiline.

Popri všeobecných náležitostiach je potrebné v odvolaní uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolaie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolaie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie na peňažné plnenie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému podľa § 370 a nasl. CMP.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením rozsudku.